

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

RAPPORT 2015:44
REGERINGSUPPDRAG

Uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhällsplanering

Uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhälls- planering

Titel: Uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhällsplanering

Rapportnummer: 2015:44

Utgivare: Boverket, november, 2015

Upplaga: 1

Tryck: Boverket internt

ISBN tryck: 978-91-7563-323-7

ISBN pdf: 978-91-7563-324-4

Sökord: Uppföljningsbara mål, fysisk samhällsplanering, bostäder efter människors behov, attraktiva livsmiljöer, god tillgänglighet i vardagen, bättre resurshushållning, långsiktig livsmedelsförsörjning, en funktionell grönstruktur, färre olyckor, uppföljning, verktyg, indikatorer, användningsområden, konsekvenser, effekter

Dnr: 206/2015

Process: 3.4

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer

E-post: publikationsservice@boverket.se

Telefon: 0455-35 30 00

Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Denna rapport redovisar regeringsuppdrag 3, Uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhällsplanering, från Boverkets regleringsbrev för 2015.

Boverkets uppgift har varit att med utgångspunkt i innehållet i rapporten Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering (Rapport 2011:17) utarbeta förslag till ett antal konkreta och uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhällsplanering. I uppdragets genomförande ska jämställdhetsperspektivet synliggöras.

Boverket föreslår sju mål som bör antas av riksdagen och som inom fysisk samhällsplanering ska ersätta dagens drygt 100 mål. I uppdraget har alla 28 myndigheter, vilka identifierades i ovanstående rapport, bjudits in till dialogmöte. Dessutom har Sveriges alla regioner och regionförbund samt länsstyrelser bjudits in till dessa dialogmöten. Totalt sett har 14 myndigheter, fem länsstyrelser och fyra regioner bidragit med kommentarer, synpunkter och förslag i uppdraget. Rapporten har även stämts av med en intern referensgrupp vid ett flertal tillfällen.

Uppdraget har utförts av en projektgrupp på Boverket bestående av Magnus Jacobsson, projektledare, samt Kerstin Andersson, Linda Pettersson, Jon Resmark och Isabelle Ripa.

Karlskrona november 2015

Janna Valik
generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	5
Utvecklingsbehov	6
Inledning	7
Uppdraget	8
Syfte	8
Avgränsning	8
Metod	9
Hållbar fysisk samhällsplanering	10
Lagstöd.....	10
Dagens mål inom fysisk samhällsplanering	12
Målen inom fysisk planering spretar åt olika håll	12
Syfte med målen	13
Förslag till mål	15
Bostäder efter människors behov	16
Attraktiva livsmiljöer.....	18
God tillgänglighet i vardagen.....	20
Bättre resurshushållning	22
Långsiktig livsmedelsförsörjning	24
En funktionell grönstruktur	26
Färre olyckor	28
Sammanfattande tabell av målområdena	29
Uppföljning av målen.....	30
Verktyg för uppföljning	30
Användningsområden för resultaten på nationell nivå.....	31
Konsekvenser	32
Förväntade effekter av målen	32
Konsekvenser på lokal nivå	32
Ekonomiska konsekvenser	32
Referenser	34

Sammanfattning

Denna rapport är en avrapportering av uppdraget Uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhällsplanering, som Boverket fick i sitt regleringsbrev 2015.

Målen syftar till att, framför allt på nationell nivå, kunna följa resultaten av den aktuella samhällsplaneringspolitiken. Målen bedöms också kunna fungera som relevanta nationella mål som kommunerna ska förhålla sig till i sin planering.

I denna rapport föreslår Boverket sju mål som bör antas av riksdagen och som inom fysisk samhällsplanering ska ersätta dagens drygt 100 mål. Målen har sitt ursprung i de sektorsvisa mål som berör fysisk samhällsplanering och som identifierades i Boverkets rapport 2011:17 Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering.

Totalt har sju mål som kan användas för att följa upp resultatet av den fysiska samhällsplanering som bedrivs i landet formulerats. Alla 21 identifierade politikområden som bedöms påverka fysisk samhällsplanering är representerade i de sju målen. Uppföljning av målen föreslås ske med hjälp av indikatorer och genom en kvalitativ utvärdering.

Målen är varken kvantifierbara eller tidsatta, men däremot är de formulerade så att det ska gå att följa en trend som ökar eller minskar. De sju föreslagna målen redovisas i följande ruta:

För att säkerställa en långsiktigt god livsmiljö för kvinnor och män i alla åldrar behöver framtida fysisk planering och bostadsförsörjning säkerställa att följande mål uppnås:

- **Bostäder efter människors behov**
Människors behov ska styra utbudet av bostäder och alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- **Attraktiva livsmiljöer**
Alla inne- och utemiljöer ska utformas och gestaltas så att de främjar jämställdhet, trygghet, hälsa, tillgänglighet, kultur och social sammanhållning.
- **God tillgänglighet i vardagen**
Lokalisering och nyttjande av bebyggelse och infrastruktur ska på ett miljö- och hälsofrämjande sätt bidra till god tillgänglighet i vardagen.
- **Bättre resurshushållning**
I ett livscykelperspektiv ska miljö-, hälso- och klimatpåverkan från byggnader, infrastruktur och energiproduktion samt uttaget av icke förnybara råvaror minska.
- **Långsiktig livsmedelsförsörjning**
Dricksvattenförsörjningen och jordbruksmarken ska långsiktigt tryggas.
- **En funktionell grönstruktur**
Gröna och blå strukturer ska i ökad grad prioriteras efter deras potential att bidra med värden och tjänster för människan och för ekosystemet som helhet.
- **Färre olyckor**
Lokalisering och utformning av bebyggelse, infrastruktur och allmänna platser ska förebygga att människor och egendom drabbas av olyckor.

Bild 1. Sju mål för hållbar fysisk samhällsplanering.

Utvecklingsbehov

En första uppföljning och utvärdering av målen behöver utföras och sedan kan denna uppföljning användas för att tidsätta och kvantifiera målen. För att få en bra uppföljning och utvärdering krävs det en utveckling av nya indikatorer inom vissa områden.

Inledning

Detta uppdrag är ett sätt att försöka formulera uppföljningsbara mål för att den fysiska samhällsplaneringen på bästa sätt ska bidra till en hållbar utveckling.

I Sverige är intresset för målstyrning inom olika sektorer stort. Att följa upp mål med hjälp av indikatorer syftar till att bedöma måluppfyllelsen för fastställda mål. Indikatorerna kan också visa på effekter av den förda politiken eller användas för att identifiera behov av att utveckla en viss verksamhet eller politik i de fall målen inte nås. Idag finns det ett stort antal mål som är kopplade till fysisk planering i olika grad. Många av målen är resultat av arbeten med sektorsvisa frågor, vilket gör det svårt att få en övergripande bild av i vilken riktning samhällsutvecklingen går.

Att mäta hållbar fysisk planering är svårt, bland annat eftersom fysisk planering innehåller en stor andel upplevda tillstånd som är svåra att kvantifiera, men också för att det är flera olika samhällssektorer som påverkar och påverkas av den fysiska planeringen. Det är heller inte möjligt att säga hur ett hundra procent hållbart samhälle ser ut. Detta gör att utvärdering av målen behöver ske med hjälp av både indikatorer och med mer kvalitativa analyser.

Hållbar fysisk samhällsplanering kräver en helhetssyn kring de tre hållbarhetsaspekterna och deras beroende av varandra. Inom detta uppdrag har Boverket utgått från människan och satt människans livsmiljö i centrum. Den sociala hållbarheten är central samtidigt som utgångspunkten är att naturkapitalet är begränsat och inte får minska över tid om utvecklingen ska anses vara hållbar.

I Sverige definieras den miljömässiga dimensionen av de nationella miljökvalitetsmålen och i generationsmålet. De mänskliga, kulturella och sociala aspekterna ges allt större tyngdpunkt i förståelsen av hållbarhet. Miljön kan sägas vara förutsättningen och den dimension som sätter våra gränser medan den ekonomiska dimensionen ger oss medel att på lång och kort sikt nå våra mål.¹

¹ SOU 2015:88. Gestaltad livsmiljö

Uppdraget

I Boverkets regleringsbrev år 2015 fick Boverket följande uppdrag. Boverket ska med utgångspunkt i innehållet i rapporten Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering (Rapport 2011:17) utarbeta förslag till ett antal konkreta och uppföljningsbara mål för hållbar fysisk samhällsplanering. I uppdragets genomförande ska jämställdhetsperspektivet synliggöras.

Syfte

Syftet med uppdraget är att utarbeta ett antal mål inom hållbar fysisk samhällsplanering som gör det möjligt att följa effekterna av den nationella politiken inom området samhällsplanering.

Avgränsning

Den fysiska samhällsplaneringen handlar ofta om processer för att uppnå en god livsmiljö. I uppdraget har Boverket valt att försöka mäta den fysiska samhällsplaneringen genom att visa på vilka resultat som har uppnåtts i den fysiska miljön.

Att ta fram uppföljningsbara mål för hållbar fysisk planering är ett omfattande arbete som dessutom kräver ett stort mått av samverkan med en rad olika samhällssektorer.

Ansatsen är att det är den ändamålsenliga strukturen som är central och ligger till grund för sociala och ekonomiska effekter. För att klara av många av vår tids utmaningar som till exempel bostadsfrågan, social integration, minskat utanförskap, minskade utsläpp och minskade luftföroreningar krävs det bl.a. att den fysiska miljön är rätt planerad. Naturligt hamnar fokus då på mark- och vattenanvändning, men också på betydelsen av att lokalisera anläggningar och bebyggelse på ett resurseffektivt sätt.

Metod

Rapporten har i huvudsak byggts på de mål som identifierades i Boverkets rapport Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering (Rapport 2011:17).

Ambitionen har varit att försöka hitta minsta gemensamma nämnare för de nationella sektorsmål som har tydlig koppling till fysisk planering. Dessa mål har sedan grupperats inom olika ämnesområden. På detta sätt kan ett antal övergripande strukturella mål som politiken kan besluta om på nationell nivå skapas, samtidigt som befintliga mål kan fortsätta att användas av respektive sektorsmyndighet.

I arbetet har två externa workshoppar, två externa remissomgångar och ett flertal möten med en intern referensgrupp använts för att inhämta synpunkter och förslag. Totalt har 14 myndigheter, fem länsstyrelser och fyra regioner bidragit i uppdraget.

Hållbar fysisk samhällsplanering

Den fysiska samhällsplaneringen handlar ytterst om hur mark- och vattenområden ska användas för bostäder, infrastruktur och andra typer av verksamheter och bebyggelse. Samhällsplaneringen omfattar flera processer på lokal, regional och nationell nivå där olika samhällsintressen vägs mot varandra och mot enskilda intressen i en öppen och demokratisk process. Den fysiska planeringen styrs i huvudsak av plan- och bygglagen (PBL 2010:900) och miljöbalken (MB).

Förutsättningarna för att skapa en hållbar utveckling i Sverige och för Sveriges kommuner ser mycket olika ut, framför allt på grund av kommunernas ekonomiska förutsättningar och för det lokala och regionala sammanhang som kommunen befinner sig i. Vissa kommuner har befolkningstillväxt, andra kommuner är förhållandevis stabila medan ytterligare andra har en minskande befolkning. Denna in- och utflyttning till kommunerna skapar olika möjligheter och utmaningar kopplat till behovet av bostäder, social integration, sammanhållning och inte minst till vilka ekonomiska resurser kommunerna har för att uppnå hållbarhet.

Målet om ett hållbart samhälle berör inte bara städerna utan förutsätter också en livskraftig landsbygd. Hanteringen av jordens resurser ska betraktas både ur ett globalt, nationellt och lokalt perspektiv. Det är en fråga om jämlikhet i resursfördelningen. En viktig förutsättning för en hållbar samhällsutveckling är rättvisa och jämlika förhållanden där människor har förtroende för och tillit till varandra.

Lagstöd

I PBL nämns hållbar utveckling som begrepp endast i **PBL 3 kap. 5 § 4**. Där anges att det av översiktsplanen ska framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en **hållbar utveckling** inom kommunen.

Hållbar utveckling vad gäller miljö och sociala aspekter är dock också beskrivna i PBLs portalparagraf **1 kap 1 §**.

I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktig hållbar livsmiljö för människor i dagens samhälle och för kommande generationer.

I andra kapitlet PBL finns allmänna och enskilda intressen och det är i grunden de här paragraferna som är underlag för de föreslagna målen. Boverket har i det här arbetet valt att framför allt luta sig mot **PBL 2 kap. 3 §** som lyder:

Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområde och kommunikationsleder,
2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt,
4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Dagens mål inom fysisk samhällsplanering

Det övergripande målet för samhällsplaneringen lyder:

Målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.²

Till det övergripande målet för samhällsplanering finns det även tre delmål:

- En tydlig roll för fysisk planering i arbetet för en hållbar utveckling av städer, tätorter och landsbygd.
- Ett regelverk och andra styrmedel som på bästa sätt tillgodoser kraven på effektivitet samtidigt som rättssäkerhet och medborgerligt inflytande säkerställs.
- Goda förutsättningar för byggande av bostäder och lokaler, etablering av företag och för annat samhällsbyggande samtidigt som en god livsmiljö tryggas.

Under miljömålet God bebyggd miljö finns det idag tio preciseringar som rör fysisk samhällsplanering. Med undantag för den del av sista preciseringen som rör avfall så integreras övriga preciseringar i de i denna rapport föreslagna målen.

Målen inom fysisk planering spretar åt olika håll

I rapporten Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering (Boverket 2011), framkommer det att 28 olika myndigheter ansvarar för mål som är av betydelse för den fysiska samhällsplaneringen. 21 politikområden är representerade inom de mer än 100 nationella målen som identifierades i uppdraget. Med så många inblandade politikområden och myndigheter är det naturligt att det kan uppstå målkonflikter, men det finns sannolikt också mål som tillsammans genererar synergieffekter.

² Prop 2015/16:1. Budgetpropositionen för 2016

Inom många sektorer är det tydligt att det som mäts i högre utsträckning också blir gjort. Fysisk planering och framför allt byggande är en långsam process vilket gör att det blir viktigt att inte ta steg i en icke önskvärd riktning, eftersom det då kan ta lång tid att komma tillbaka på rätt spår igen. Målen som föreslås senare i den här rapporten är formulerade på ett sätt som förväntas för samhällsutvecklingen i rätt riktning.

Syfte med målen

Målen ska främja en ekologisk, ekonomisk och socialt hållbar utveckling och tillsammans skapa förutsättningar för en god livsmiljö. Målen ska gemensamt fungera som riktninggivare för den nationella, regionala och lokala politiken i frågor kopplade till fysisk planering.

Målen har potential att ge en överblick över utvecklingen i landet och beskriva effekterna av den nationella samhällsbyggnadspolitiken. De statliga myndigheterna ska verka för att målen uppnås och bör därför i så stor utsträckning som möjligt beakta målen i planer och program som utarbetas vid respektive myndighet.

Med regelbunden uppföljning av målen får aktörer inom fysisk samhällsplanering en gemensam bild att förhålla sig till i det fortsatta utvecklingsarbetet och inför framtida målsättningar. Målen ska fungera som nya övergripande mål för en hållbar fysisk samhällsplanering. Målen bör fastställas av riksdagen.

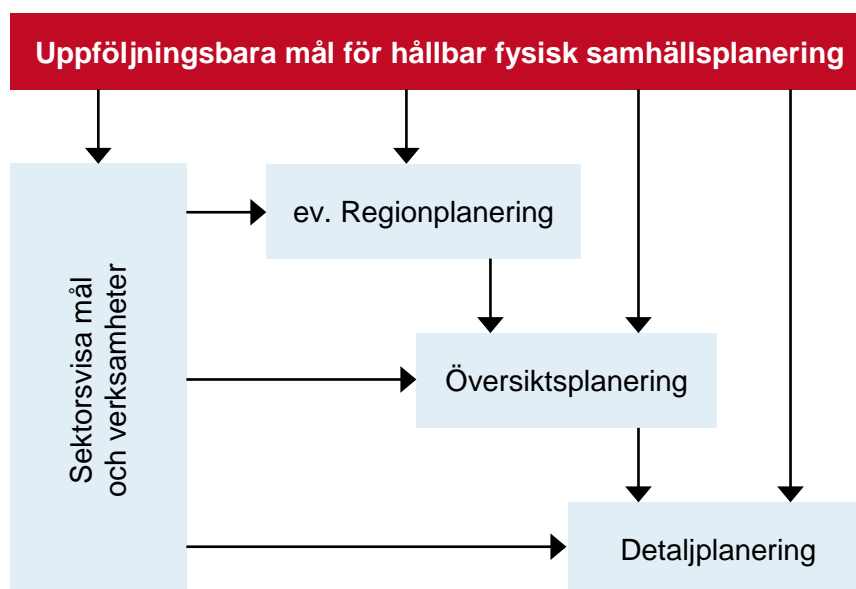

Bild 2. Bild över målen och deras sammanhang.

Med en bra uppföljning av målen skapas också en utgångspunkt för en strategi för fysisk planering och bostadsplanering. Genom att få en övergripande bild av måluppfyllelsen för respektive mål går det att få en bild av vilka sektorer som kräver mer arbete. Dessa delar kan sedan bli utgångspunkten för ett nationellt ramverk enligt det förslag som finns i Boverkets rapport Förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö³ samt i Bostadsplaneringskommitténs slutbetänkande⁴.

Det är viktigt att målen går att applicera på den lokala nivån, eftersom det är där den fysiska planeringen sker. Eftersom kommunernas förutsättningar skiljer sig åt, är det även viktigt att målen är formulerade så att alla kommuner kan känna att målen är relevanta och att det finns relevanta åtgärder som leder i rätt riktning mot måluppfyllelse. I kommunerna är det främst i arbetet med översiktsplanen som målen kommer att konkretiseras. De enskilda detaljplanerna kommer sedan att bidra till måluppfyllelsen.

Boverket rekommenderar att kommunerna använder målen som relevanta nationella mål av betydelse för en hållbar utveckling enligt PBL 3 kap 5§. På samma sätt kan de fungera i de regionala fysiska program som föreslås i den parlamentariska Bostadsplaneringskommittén⁵.

³ Boverket 2014. Förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet god bebyggd miljö

⁴ SOU 2015:59. En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning.

⁵ ibid.

Förslag till mål

Boverket föreslår sju mål som bör antas av riksdagen och som inom fysisk samhällsplanering ska ersätta dagens drygt 100 mål.

Tillsammans bidrar de sju målen till en ändamålsenlig struktur och som kan användas för att mäta effekterna av den fysiska samhällsplaneringen.

För att säkerställa en långsiktigt god livsmiljö för kvinnor och män i alla åldrar behöver framtida fysisk planering och bostadsförsörjning säkerställa att följande mål uppnås:

- **Bostäder efter människors behov**
Människors behov ska styra utbudet av bostäder och alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- **Attraktiva livsmiljöer**
Alla inne- och utemiljöer ska utformas och gestaltas så att de främjar jämställdhet, trygghet, hälsa, tillgänglighet, kultur och social sammanhållning.
- **God tillgänglighet i vardagen**
Lokalisering och nyttjande av bebyggelse och infrastruktur ska på ett miljö- och hälsofrämjande sätt bidra till god tillgänglighet i vardagen.
- **Bättre resurshushållning**
I ett livscykelperspektiv ska miljö-, hälso- och klimatpåverkan från byggnader, infrastruktur och energiproduktion samt uttaget av icke förnybara råvaror minska.
- **Långsiktig livsmedelsförsörjning**
Dricksvattenförsörjningen och jordbruksmarken ska långsiktigt tryggas.
- **En funktionell grönstruktur**
Gröna och blå strukturer ska i ökad grad prioriteras efter deras potential att bidra med värden och tjänster för människan och för ekosystemet som helhet.
- **Färre olyckor**
Lokalisering och utformning av bebyggelse, infrastruktur och allmänna platser ska förebygga att människor och egendom drabbas av olyckor.

Bild 3. Sju mål för hållbar fysisk samhällsplanering.

Bostäder efter människors behov

Människors behov ska styra utbudet av bostäder och alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.

Motivering

Målet för bostadspolitiken är en långsiktigt väl fungerande bostadsmarknad där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven. Bra bostäder och goda boendemiljöer är grundläggande kvaliteter i en kommun och skapar förutsättning för såväl tillväxt som välfärd. Att utveckla boendet är därför en viktig del i kommunens strategiska planering och bidrar till hela kommunens utveckling.

Kommunen ska enligt bostadsförsörjningslagen (2000:1383) skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder. Det är därför viktigt att kunna erbjuda ett varierat utbud av bostäder som matchar människors behov. Ett brett utbud av bostäder i varierande boendeformer och i välfungerande boendemiljöer är avgörande för en kommuns attraktivitet. Människor har olika behov i olika skeden av livet och behöver kunna anpassa sitt boende efter hur livssituationen ser ut. Kommunen behöver planera för alla grupper i samhället med olika behov, önskemål och betalningsförmåga. För att ett samhälle ska fungera tillfredsställande behövs ett tillräckligt utbud av bostäder för att möta efterfrågan även från hushåll med begränsat ekonomiskt utrymme.

För att skapa goda boendemiljöer är det viktigt att olägenheter så som buller, vibrationer och luftföroreningar förebyggs och att de olägenheter som redan finns minimeras. Den långsiktiga hållbarheten bygger även på att ny bostadsbebyggelse utformas med bra materialval samt god arkitektur och gestaltning.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och eller åldersuppdelad
Antal färdigställda bostäder	Ja	SCB	Årligen	Nej
Andel unga vuxna som har egna bostadskontrakt	Ja	Hyresgästföreningen	Stickprovsundersökning	Ja
Trångboddhet	Delvis	SCB	Årligen	Till viss del
En större andel av landets kommuner ska uppleva en balans på bostadmarknaden när det gäller tillgång och efterfrågan på olika boendeformer.	Ja	Boverket	Årligen	Nej

Attraktiva livsmiljöer

Alla inne- och utemiljöer ska utformas och gestaltas så att de främjar jämställdhet, trygghet, hälsa, tillgänglighet, kultur och social sammanhållning.

Motivering

För att skapa en hållbar bostadsförsörjning och livsmiljö räcker det inte att enbart bygga det antal bostäder som efterfrågas, det är även viktigt att människors närmiljöer ger förutsättningar för en god fysisk och psykisk hälsa. Olägenheter i form av buller, vibrationer och luftföroreningar ska förebyggas och befintliga olägenheter ska minimeras. Den fysiska samhällsplaneringen kan skapa förutsättningar för integration mellan bostadsområden och stadsdelar genom att överbrygga fysiska barriärer och andra gränser i den byggda strukturen. Det är angeläget att invånarna känner tillhörighet till resten av staden, men också har närhet till grönska och naturområden av tillräcklig storlek, funktion och kvalitet. Att ge plats för barn är viktigt. Grönstrukturen har stor betydelse för ekosystem och biologisk mångfald samtidigt som den även är viktig för människors rekreation och sociala livsmiljö.

Att ha möjlighet att röra sig fritt i offentliga miljöer, i form av till exempel torget, parken, lekplatsen, allmänna samlingslokalen, kulturlokalen och den privata gallerian, är en förutsättning för att kunna ta del av samhällsaktiviteter, upprätthålla sociala kontaktnät, sköta sitt jobb eller sin skolgång och utträtta sina vardagsärenden. Detta kräver att offentliga miljöer gestaltas så att de är tillgänglighetsanpassade och upplevs trygga och jämställda. Platser där människor finns drar ofta till sig ännu fler människor och det är genom möten som den sociala tilliten byggs upp.

God tillgänglighet handlar i stor utsträckning om tydlighet. En tydlig miljö underlättar inte minst för barn och personer med kognitiva handikapp. Att uppfatta och förstå riktningar, gränser och sammanhang är betydelsefullt också för att känna trygghet. Även kollektivtrafiken behöver vara tydlig så att människor kan förflytta sig obehindrat och utan att begränsas av en funktionsnedsättning.

Platsers historia har också betydelse för samhörigheten och trivseln i ett bostadsområde och det är därför viktigt att vårda det tidsdjup som finns i närmiljön. Boendemiljöerna är en del av vår kulturmiljö, vilken ska betraktas som en ändlig resurs. Även om nya värden tillkommer successivt går det inte att återskapa det som försvinner. Det är därför alltid viktigt att göra medvetna avvägningar när en miljö ska förändras. När ny bebyg-

gelse placeras i eller i närheten av befintliga tätorter måste det ske med varsamhet och hänsyn ska tas till befintliga grön- och naturområden.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och eller ålders-uppdelat
Närhet till grönområden	Ja	SCB	Enstaka gånger	Nej
Skillnader i totalt resande för personer med funktionshinder jämfört med befolkningen i sin helhet	Ja	Trafikanalys	Årligen	Ja
Andel resor, uppdelat på färdssätt, gjorda av barn i åldrarna 6-12 år	Ja	Trafikanalys	Årligen	Ja
Brå:s nationella trygghetsundersökning	Ja	Brå	Årligen	Ja
Utsläpp av växthusgaser	Ja	Naturvårdsverket	Årligen	Nej
Utsläpp av kväveoxider	Ja	Naturvårdsverket	Årligen	Nej
Utsläpp av partiklar	Ja	Naturvårdsverket	Årligen	Nej

God tillgänglighet i vardagen

Lokalisering och nyttjande av bebyggelse och infrastruktur ska på ett miljö- och hälsofrämjande sätt bidra till god tillgänglighet i vardagen.

Motivering

Den byggda samhällsstrukturen tillsammans med tillkommande samhällsstruktur ska underlätta människors vardagsliv genom att skapa ökad funktionsblandning och närhet till målpunkter såsom arbete, skola, handel, service och fritidsaktiviteter. Målpunkterna ska kunna nås på ett energieffektivt sätt, vilket innebär att målet är en ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik. En struktur som bygger på närhet förväntas medföra en positiv inverkan på folkhälsan, då den skapar ökade möjligheter till vardagsmotion, samtidigt som buller och luftföroreningar kan förväntas minska om trafikslagen ändras. Att särskilt satsa på säkra skolvägar bidrar till barns och ungas rörelsefrihet samtidigt som det skapar förutsättningar för hälsofrämjande levnadsvanor redan i tidig ålder. Ur jämlikhets- och jämställdhetssynpunkt är det viktigt att alla ska ha möjlighet att nå sina målpunkter oavsett ekonomisk ställning, kön och ålder.

Samhällsstrukturen ska bidra till att de sammanlagda miljö- och klimataffekterna för person- och varutransporter minskar. De resor som ändå måste utföras ska ske med mer energieffektiva och miljövänliga trafikslag än idag. Det som inte går att nå inom gång- och cykelavstånd, kräver god tillgång till kollektivtrafiksystem som länkar samman såväl lokala som regionala målpunkter. Samhällsstrukturen ska underlätta arbetspendling inom regioner genom att skapa ett kollektivtrafiknät som förbinder orter med varandra. Detta bidrar till en regional samverkan mellan de lokala bostads- och arbetsmarknaderna. Det är även viktigt att varutransporterna kan ske på ett effektivt sätt. Samhällsstrukturen på den lokala nivån ska bidra till att näringslivets tillgänglighetsbehov tillgodoses.

Målet god tillgänglighet i vardagen inbegriper även teknisk infrastruktur som bredband, elnät, fjärrvärme samt vatten och avlopp. Utbyggnaden av dessa påverkar och styr även de i viss grad var tillkommande bebyggelse är lämplig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett ökat nyttjande av redan byggd infrastruktur bör eftersträvas.

Tillgång till en väl utbyggd IT-infrastruktur blir för många hushåll och företag ett allt viktigare komplement till att ha fysisk tillgång till målpunkter av olika slag. Tillgång till bredband är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga, men den bidrar även till en hållbar utveckling av samhället då behovet av transporter kan minska.

Ett särskilt fokus på utbyggd informations- och kommunikationsinfrastruktur, liksom utvecklingen av robust eldistribution genom smarta elnät, är andra viktiga delar för att möta kraven på god tillgänglighet i vardagen.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och eller ålders-uppdelat
Andel av befolkningen som bor inom 1000 meter från livsmedelsbutik, vårdcentral och grundskola (var för sig samt indexerat)	Ja	Trafikanalys	Årligen	Ja
Andel hushåll som har tillgång till bredband om minst 100 mbit/s	Ja	Post- och telestyrelsen	Årligen	-
Andel av befolkningen som bor inom 400 meter från kollektivtrafik som trafikeras minst 1 ggr/timme under dagtid på vardagar.	Nej	-	-	Ja
Andel utförda arbets-/skolresor uppdelat på färdmedel (gång, cykel, personbil och kollektivtrafik)	Ja	Trafikanalys	Årligen	Ja
Andel förnyelsebar energi i transportsektorn	Ja	Energimyndigheten	Årligen	Nej
Energianvändning för inrikes transporter, fördelat per färdmedel och trafikslag	Ja	Energimyndigheten	Årligen	Nej

Bättre resurshushållning

I ett livscykelperspektiv ska miljö- och klimatpåverkan från byggnader, infrastruktur och energiproduktion samt uttag av icke förnybara råvaror minska.

Motivering

För att skydda livsmiljön för människor, växter och djur måste de miljö- och hälsopåverkande utsläppen från produktion, drift och användning av bebyggelse och infrastruktur minska. Bygg- och anläggningsprojekt har en stor direkt energianvändning som kan effektiviseras, men även en stor indirekt klimatpåverkan genom de material som används.

Resurseffektivitet är en hörnsten i europeisk miljö- och innovationspolitik. En effektivare användning av råvaror, vatten och energi är positiv ur såväl ett ekonomiskt som ur ett miljöperspektiv. Att sluta våra kretslopp och skapa en cirkulär ekonomi, innebär att produkter och resurser inte bara återvinns utan också återanvänds, är väsentligt för att nå en hållbar samhällsutveckling. För att samhällsplaneringen och byggandet långsiktigt ska nå en hållbar nivå behöver det slutgiltiga målet vara att uttag av icke förnybara resurser från jordskorpan ska upphöra. På vägen dit behöver återbruket öka och uttaget av icke förnybara resurser successivt minska, så att vi till slut endast nyttjar förnybara och återanvända resurser.

En god resurshushållning innebär också att de redan byggda strukturerna tas tillvara, vilket i sin tur leder till minskad åtgång av nya råvaror. Hållbarhetskraven omfattar det befintliga bostadsbeståndet i tätort och på landsbygd. Nyproduktionens omfattande resursförbrukning gör det än mer viktigt med bevarande och vidareutveckling av det befintliga. Här kan historisk byggkunskap och småskalig produktion med stor materialkunskap utveckla det hållbara byggandet. Att förvalta den existerande bebyggelsen med respekt för kulturvärden är en klok resurshushållning.

Med en effektiv och genomtänkt infrastruktur kan transportbehoven minskas och en ökad lokal produktion av förnybar energi underlättas. Att tillämpa Trafikverkets fyrstegsprincip även i fysisk planering, liksom att använda livcykelanalyser vid all typ av byggnads- och anläggningsarbete, är sätt att bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan liksom uttaget av icke förnybara råvaror.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och /eller ålders-uppdela
Andelen återvunnet eller återbrukat material av totala andelen material i omlopp	Ja	Naturvårdsverket	Årligen	Nej
Uttag av icke förnybara råvaror till byggnads-material	Nej	-	-	Nej
Total temperaturkorrigerad energianvändning fördelad per uppvärmd areaenhet, kWh per kvadratmeter och år	Ja	Boverket	Årligen	Nej
Utsläpp av växthusgaser från bygg- och anläggningsbranschen	Ja	Boverket	Årligen	Nej
Utsläpp av kväveoxider från bygg- och anläggningsbranschen	Ja	Boverket	Årligen	Nej
Utsläpp av partiklar från bygg- och anläggningsbranschen	Ja	Boverket	Årligen	Nej
Total energianvändning (fossilt samt förnybar)	Ja	Energimyndigheten	Årligen	Nej
Andel användning av kemikalier inom byggbranschen inklusive väg- och järnvägsanläggningar	Ja	Boverket	Årligen	Nej

Långsiktig livsmedelsförsörjning

Dricksvattenförsörjningen och jordbruksmarken ska långsiktigt tryggas.

Motivering

En vanlig konflikt vid förtätning av tätorter är att värdefull tätortsnära jordbruksmark utsätts för ett högt exploateringsstryck. Även vattenskyddsområden, både tillrinningsområden till grundvattentäkter och till ytvattentäkter, är utsatta för ett högt exploateringsstryck och andra motstående intressen.

För att säkra livsmedelsförsörjningen är det mycket viktigt att det tätortsnära jordbruket tillskrivs högt värde. Exploatering av jordbruksmark ska undvikas och endast ske efter prövning mot kraven på väsentligt samhällsintresse och beaktande av alternativa platser. Jordbruksmark är en ändlig resurs som i ett långt perspektiv kommer att vara ovärderlig för jordens samlade befolkning. Våra jordbruksmarker har formats under tusentals år genom påverkan från betande djur och människans bearbetning av marken. God jordbruksmark är en resurs att förvalta. En ökande befolkning innebär att världen behöver ta större areal i anspråk för odling av mat och djurfoder. Samtidigt gör globala klimatförändringar, såsom havsnivåhöjningar och ökenspridning, att tillgången på jordbruksmark i många länder minskar. Till detta kan man lägga att svensk livsmedelsproduktion idag endast kan leverera ungefär 75 % av den mat vi äter.⁶

Att hushålla med jordbruksmark är inte enbart intressant ur ett livsmedelssperspektiv. Småbrutna jordbrukslandskap med naturbetesmarker, stenmurar, åkerholmar och andra småbiotoper utgör gynnsamma miljöer för en rad arter och spelar en stor roll för den biologiska mångfalden. Jordbrukslandskapet är även en del av vårt gemensamma kulturarv och landskapets variation, artrikedom och kulturlämningar erbjuder viktiga rekreationsområden och utflyktsmål. Natur- och kulturresevat, riksintressen för naturvården, kulturmiljövården och friluftslivet bygger ofta på jordbrukslandskapets värden. Framtida klimatförändringar kan komma att ändra jordbrukslandskapets variation och artrikedom, men det kan också komma att ändra betydelsen av dagens jordbruksmark.

Precis som jordbruksmarken behöver även dricksvattenförsörjningen säkras över tid. Människor och djur är beroende av dricksvatten av god kvalitet och dricksvattenförsörjningen har därför väldigt stor betydelse för samhället. Dricksvattenförsörjningen måste upprätthållas på ett tekniskt, miljömässigt och hälsomässigt säkert sätt, löpande och utan avbrott, un-

⁶ Jordbruksverket (2015). Jordbruksmarkens värde.

der överblickbar tid. Urbaniseringen och samhällsomvandlingen innebär, liksom klimatförändringarna, ökade påfrestningar för dricksvattenkedjan, vilket sammantaget skapar behov av att skydda råvattenförekomster och utveckla infrastrukturen för beredning och distribution av dricksvatten.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och/eller åldersuppdelad
Yta nybebyggelse eller infrastruktur som lokaliseras på jordbruksmark.	Nej	-	-	Nej
Yta ny bebyggelse eller infrastruktur som lokaliseras inom vattenskyddsområde	Nej	-	-	Nej
Andel skyddade dricksvattentäkter	Ja	SGU	Årligen	Nej
Vattenförsörjningsplaner i kommunal planering	Ja	Boverket	Årligen	Nej
Antal och andel skyddade källområden	iu	-	-	Nej

En funktionell grönstruktur

Gröna och blå strukturer ska i ökad grad värderas efter deras potential att bidra med värden och tjänster för människan och för ekosystemet som helhet.

Motivering

Grönstruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer och består av både naturområden och anlagda grönområden. Strukturerna och deras delar måste utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och så att för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet. Blåstrukturen är en del av grönstrukturen och omfattar sjöar, hav, vattendrag och grundvatten.

En grundläggande utgångspunkt för begreppet ekosystemtjänster är nyttoaspekten ur ett perspektiv där människan sätts i centrum. Ekosystemtjänster är de tjänster som naturens olika ekosystem och organismer tillhandahåller oss människor, alltså naturbaserade lösningar. Det är tjänster som främjar människans välmående och som är mycket viktiga för en hållbar stadsutveckling. De naturbaserade lösningarna kan bidra till att möta effekterna av ett förändrat klimat, till exempel förmågan att ta hand om extrem nederbörd eller perioder med långvarig torka eller värmeböljor. Ekosystemen bidrar också till att motverka och minska utsläpp av växthusgaser till atmosfären, bland annat genom att växterna tar upp och lagrar koldioxid.

Ett överuttag av en ekosystemtjänst eller annan mänsklig påverkan kan stressa ett ekosystems underliggande funktioner och processer så att ekosystemet förändras med följd att vissa ekosystemtjänster inte längre kan produceras. Har ett ekosystem väl knuffats ur balansen kan det vara oerhört svårt och ibland omöjligt att återställa balansen.

Extrema klimatrelaterade händelser, som värmeböljor, skyfall och perioder med torka, förväntas öka i Sverige. Detta gör att vi i högre utsträckning än idag måste planera för en grönstruktur som kan motverka och mildra effekterna av dessa händelser. Till exempel kan natur som våtmarker, myrar och skog dämpa effekten av klimatförändringarna. I staden kan anläggandet av grönområden med mångfunktionella ytor skapa spridningszoner för växter och djur och attraktivitet för människor, men det är också ett sätt att hantera ökade mängder dagvatten. Träd i staden ger svalka i form av skugga och sänker samtidigt lufttemperaturen genom att de avger vatten. Det gör att parker i städer kan vara flera grader svalare än den omgivande staden. Temperaturskillnaden i sig ger i sin tur upphov till svaga vindar som svalkar i stadsrummet.

Tillgången till natur är även viktig för friluftslivet och för folkhälsan. Det finns tydliga samband mellan tillgången till gröna miljöer och hälsa, såväl fysisk som mental. Till exempel påverkas förmågan att hantera stress och oro och tiden för tillfrisknande av vistelse i gröna miljöer.

När det gäller kulturmiljön är det viktigt att denna ses som en resurs och tidigt finns med som en förutsättning i planeringen. De delar av grönsstrukturen som är skapade av människan rymmer ofta värdefulla spår av olika tiders samhällsförhållanden och samhällsutveckling. Dessa är viktiga att beakta i både planering och förvaltning.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och/eller åldersuppdelad
Andel av olika marktyper i förhållande till total markyta (uppdelat på grönområde, vatten, infrastruktur, bebyggelse, övrig hårdgjord yta)	Ja	SCB	Vart 5:e år	Nej
Lokalisering av ny bebyggelse eller infrastruktur uppdelat på marktyp	Nej	-	Årligen	Nej
Andel skyddad natur	Ja	Naturvårdsverket		Nej

Färre olyckor

Lokalisering och utformning av bebyggelse, infrastruktur och allmänna platser ska förebygga att människor och egendom drabbas av olyckor.

Motivering

Utformningen och gestaltningen av den fysiska miljön ska bidra till att olika typer av olyckor minskar. Den fysiska samhällsplaneringen bidrar främst till färre olyckor genom att säkerställa en åtskillnad, separation eller ett avstånd mellan riskkällan och det som ska skyddas.

Transportsystemet har fått stor uppmärksamhet inom säkerhetsområdet sedan nollvisionen lanserades för snart 20 år sedan, där målet är att transportsystemet ska anpassas så att ingen dödas eller skadas allvarligt. När det gäller cykeltrafik handlar de två största riskfaktorerna om underhåll och otillräckligt utrymme.

En stor risk för framför allt skada på egendom, men även personskada, är de pågående klimatförändringarna. Klimatförändringarna förväntas till exempel leda till längre perioder med värmeböljor, ökad risk för skogsbränder, skyfall, höjda grundvattennivåer, ökade dagvattenmängder och höjda havsvattennivåer. Detta leder i sin tur till naturolyckor som ras, skred, översvämningar och torka. Lokalisering av bebyggelse och infrastruktur måste både anpassas till och förebygga klimatförändringar. Detta görs genom att undvika lokalisering av ny bebyggelse och infrastruktur i riskområden och förebygga olyckor i redan bebyggda områden.

Exempel på indikatorer för uppföljning

Indikator	Befintlig indikator	Följs upp av	Tidserie	Möjlig att få köns- och/eller åldersuppdelad
Antalet dödade och svårt skadade i transportsystemet	Ja	Trafikverket	Årligen	Ja
Barns (0-17 år) olyckor i trafiken	Ja	Trafikverket	Årligen	Ja
Antal/andel detaljplaner som överprövas/upphävs av länsstyrelsen med hänvisning till 11 kap 10 § punkt 5 PBL, att en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.	Ja	Boverket	Årligen	Nej

Sammanfattande tabell av målområdena

I nedanstående tabell sammanfattas de föreslagna målområdena utifrån vilka befintliga politikområden som påverkas av respektive mål.

Bild 4. Politikområdenas bidrag till målen.

Mål: Politikområden:	Bostäder efter människors behov	Attraktiva livsmiljöer	God tillgänglighet i vardagen	Bättre resurs-hushållning	Långsiktig livsmedels-försörjning	En funktionell grönstruktur	Färre olyckor
Samhällsplanering	X	X	X	X	X	X	X
Folkhälsa	X	X	X	X	X	X	X
Funktionshinder	X	X	X				
Jämställdhet	X	X	X				
Integration och diskriminering	X	X	X				
Bostadsmarknad och byggande	X			X			X
Kultur, kulturmiljö och arkitektur	X	X		X	X	X	
Näringspolitik		X	X	X	X		
Regional tillväxt		X	X	X			
Areella näringar, landsbygd och livsmedel			X	X	X	X	
Resursanvändning		X	X	X	X		
Energi		X	X	X	X		
Miljö		X	X	X	X	X	
Klimat		X	X	X	X	X	X
Hav, yt- och grundvatten				X	X	X	
Friluftsliv			X		X	X	
Transporter			X				X
Krisberedskap och säkerhet							X
Informationsteknologi			X				
Dricksvatten					X		
Energidistribution			X				

Uppföljning av målen

För att målen ska ge en tydlig ledning om i vilken riktning resultatet av den fysiska samhällsplaneringen går krävs det en regelbunden uppföljning och utvärdering av målen. Många av samhällsplaneringens processer uppvisar en stor tröghet, vilket kan göra det svårt att se några väsentliga skillnader i måluppfyllelsen totalt sett från år till år. Boverket föreslår därför att uppföljning av målen sker en gång varje mandatperiod.

För att underlätta uppföljningen och för att undvika onödigt dubbelarbete föreslår Boverket att de indikatorer som föreslås i denna utredning används, men också att använda de indikatorer som följs upp i samband med den befintliga sektorsvisa måluppföljningen. Exakt hur uppföljning och utvärdering av målen ska ske preciseras inte i den här rapporten. Boverket anser dock att det är viktigt att samma mätsystem används oavsett om uppföljning och utvärdering sker på nationell, regional eller kommunal nivå. Därmed inte sagt att indikatorerna behöver vara exakt de samma på alla nivåer. Inom Tillväxtverkets och Reglabs arbete BRP+ finns ytterligare förslag till indikatorer och mätsystem för att mäta god livskvalitet.

Verktyg för uppföljning

För att på ett tydligt sätt kunna visualisera resultat från ingående indikatorer kan en värderos vara bra att använda, eftersom denna typ av redovisning gör det möjligt att på ett relativt enkelt och översiktligt sätt visualisera ett antal olika indikatorer för ett mål.

Som en del av uppföljningsarbetet måste kriterier för uppfyllnad sättas för varje indikator. Diagrammets olika sektorer fylls sedan inifrån och ut beroende på hur väl indikatorn uppfyller kriterierna och ger därmed en indikation på utvecklingsriktningen. Något som är viktigt att tänka på när värderosen används för uppföljning är att de ingående indikatorerna inte är viktade i förhållande till varandra. Indikatorerna ger heller aldrig mer än just en indikation på åt vilket håll utvecklingen går och de måste därför kompletteras med en kvalitativ analys. Först efter att denna analys har gjorts är det möjligt att få en helhetsbild över i vilken riktning målet går.

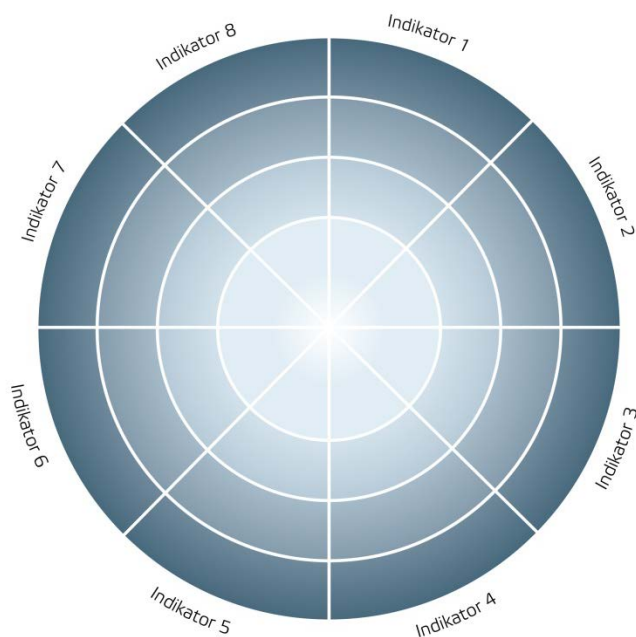

Bild 5. Exempel på en värderos.

Användningsområden för resultaten på nationell nivå

Målen förutses få en viktig roll som stöd för prioriteringar och avvägningar mellan olika konkurrerande sektorsintressen som rör fysisk planering. Resultatet av uppföljningen föreslås kunna ligga till grund för bedömning av ytterligare stöd eller styrmedel. Boverket ser också ett viktigt användningsområde för målen i den av bostadsplaneringskommittén föreslagna nationella strategin för fysisk planering och bostadsförsörjning.

Fortsatt uppföljning

För att målen ska bli möjliga att kvantifiera och tidsätta behövs ett basår för uppföljningen. Efter att en uppföljning har gjorts av varje mål börjar arbetet med att kvantifiera och tidsätta framtida målsättningar. Arbetet behöver göras i dialog med berörda sektorsmyndigheter, länsstyrelser och kommuner. I detta arbete bör rimligen även framtagande av nivåer för måluppfyllelse för de ingående indikatorerna ingå.

Utformande av indikatorer för uppföljning samt utförande av en första uppföljning av målen. Denna aktivitet måste ske i nära dialog och samråd med berörda myndigheter.

Konsekvenser

Boverket har översiktligt analyserat konsekvenser och effekter av de föreslagna målen.

Förväntade effekter av målen

Förutsatt att målen tas upp och beslutas av riksdagen så kan de få flera nyttor och bidra till en effektivare fysisk planering och bostadsförsörjning på såväl regional som kommunal nivå.

Förslagen förväntas bidra till en ökad samverkan mellan olika sektorer, men också till en ökad vertikal samordning och tar därmed ett helhetsgrepp på hållbar fysisk samhällsplanering.

Målen är utformade på ett sätt som gynnar ett mer jämställt samhälle. Detta kommer bland annat till uttryck i ambitionen att förbättra möjligheterna till resande med kollektivtrafik, gång och cykel. Kvinnor använder i större utsträckning än män, dessa trafikslag för sina transporter. Socioekonomiskt svagare grupper gynnas också av denna typ av målet eftersom deras möjlighet att röra sig i samhället ökar. Effekterna av en god gestaltad livsmiljö förväntas dels leda till ökad upplevd trygghet och dels till faktisk minskad brottslighet på offentliga platser.

En måluppfyllelse förväntas också leda till förbättrad folkhälsa bland annat tack vare bättre luftkvalitet och mindre buller, men också för att målen ökar möjligheten till högre andel fysisk aktivitet i vardagen. Även en ökad statlig tydlighet och bättre sociala livsmiljöer förväntas ge såväl samhälleliga som individuella vinster.

En användning av resultat från livscykelanalyser samt en ökad återanvändning och återvinning av material förväntas leda till mindre uttag av icke förnybara råvaror samt en minskad miljöbelastning i form av mindre utsläpp och energiåtgång.

Konsekvenser på lokal nivå

Om de föreslagna målen kan beslutas politiskt på nationell nivå underlättar de sannolikt för kommunerna i översiktsplanarbetet. Inte minst tillämpningen av PBL 3 kap 5 § där kommunerna istället för dagens hundratal mål får sju stycken relevanta nationella mål av betydelse för en hållbar utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till nya mål bedöms vara kostnadsneutralt. De kostnader som bedöms kunna uppstå är kostnader för uppföljning och utvärdering av

målen samt för framtagande av nya indikatorer. Uppföljningen bedöms kunna göras på ett kostnadseffektivt sätt eftersom uppföljning från redan befintliga mål används i stor utsträckning.

Boverkets förslag att minska antalet mål för fysisk samhällsplanering bedöms vara ekonomiskt effektivt. Eftersom målen troligtvis kräver att nya indikatorer tas fram kommer detta att innebära en kostnad. Denna bedöms dock inte vara större än att den inryms inom befintliga anslag.

Referenser

- Boverket (2010). **Mångfunktionella ytor- klimatanpassning av befintlig bebyggd miljö i städer och tätorter genom grönsstruktur.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-86559-02-1
- Boverket (2011). **Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-86827-52-6
- Boverket (2012). **Vision för Sverige 2025.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-87131-69-1
- Boverket (2013). **Planera för rörelse! – En vägledning om byggd miljö som stimulerar till fysisk aktivitet i vardagen.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-75563-026-7
- Boverket (2014). **Förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-7563-179-0
- Boverket (2014). **Miljöpåverkan från bygg- och fastighetsbranschen 2014.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-7563-154-7
- Boverket (2014). **Kunskapssammanställning och exempelsamling till hållbarhetsbestämmelserna i plan- och bygglagen.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-7563-177-6
- Boverket (2015). **Mål- och resultatindikatorer för samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-7563-235-3
- Boverket (2015). **Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö.** Karlskrona: Boverket. ISBN 978-91-7563-263-6
- IVL Svenska miljöinstitutet (2014). **Hållbarhetscertifiering av befintlig områden.** Stockholm. IVL Rapportnummer C43
- Jordbruksverket (2015). **Jordbruksmarkens värde.** Jönköping
- PTS (2014). **Uppföljning av regeringens bredbandsstrategi 2014.** Stockholm: Post- och telestyrelsen. ISSN 1650-9862
- Reglab (2014). **Breddat mått på regional utveckling – förstudie.** Stockholm

SOU 2015:35. **Service i glesbygd. Betänkande av Utredningen Service i glesbygd.** Stockholm. Fritzes. ISBN 978-91-38-24270-4

SOU 2015:88. **Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design. Betänkande av Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design.** Stockholm: Wolters Kluwers Sverige AB. ISBN 978-91-38-24359-6

SOU 2015:59. **En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning.** Stockholm: Fritzes. ISBN 978-91-38-24312-1

Statens energimyndighet (2014). **Transportsektorns energianvändning 2014.** Eskilstuna. Statens energimyndighet. ISSN 1654-7543

Stockholms läns landsting (2013). **Ekosystemtjänster i Stockholmsregionen.** Stockholm. Tillväxt, miljö och regionplanering. ISSN 1104-6104

Tillväxtverket (2014). **Breddat mått på regional utveckling – förstudie.**

Trafikanalys (2014). **Uppföljning av de transportpolitiska målen. Stockholm.** Trafikanalys rapport 2014:5

Trafikanalys (2015). **Uppföljning av de transportpolitiska målen.** Stockholm. Trafikanalys rapport 2015:7

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se